

Musikalsk og kulturell skattejakt

*Tramp og Klapp pianogruppe 6-8 år.
Foto: Tania Winther*

Det mest spennende jeg gjør i mitt liv er å reise på skattejakt i ulike kulturer for å samle inn sanger og rytmeinstrumenter. Og det mest givende jeg gjør i min hverdag er å dele akkurat disse sangene med barn og foreldre som kommer til meg på musikkgruppe.

Tekst: Astrid Tveter

Norge er for lengst blitt ett multikulturelt land. På samme måte som skolen for mange år siden begynte å tilby morsmålsundervisning, brenner jeg for at barn skal få mulighet til musikkopplæring i musikalsk morsmål. Denne tanken var mitt utgangspunkt da jeg startet Tramp og Klapp – Interkulturell sang- og musikklek i Trondheim 2002.

Ideen til Tramp og Klapp oppstod da jeg i 1994 gjorde et feltarbeid i Iran i forbindelse med hovedoppgaven min i musikkantropologi. Den omhandlet iransk kunstmusikk i dens kulturelle kontekst. Jeg er også pedagogisk utdan-

net ved NTNU og det å studere musikk i dens kulturelle omgivelser og formidle musikken til barn ble en naturlig kobling for meg.

Veien blir til mens vi går

For bare noen uker siden pakket jeg opp kofferten etter en reise gjennom indianer-reservater i Arizona og New Mexico på jakt etter verdifulle sanger. Med verdifulle sanger mener jeg sanger som faktisk er anvendbare i musikkgruppene. Noen ganger kan jeg samle inn ti sanger, og kanskje er det bare en av dem jeg kan bruke, eller kanskje ingen. Puh!.. Ja, det er litt av en jobb, selv om det er spennende. Å ri på kamel i Sinai-ørkenen i håp om finne en sang, eller å kaste seg på

en ferge til en nabo-øy i Hellas eller på Malta for å finne en lokal bestemor som er kjent for å ha sangskatter innabords.. Kanskje finner jeg henne ikke i det hele tatt, eller kanskje er hun ikke i form den dagen jeg dukker opp, og jeg får beskjed om å komme igjen en annen dag.. Men så er det jo gjerne slik at veien blir til mens vi går:

Det skjedde i en flyktningeleir i Palestina i vår da jeg ikke fant den informanten jeg lette etter, men underveis ble jeg tipset om en familie. Det hele endte opp med at både barn, mor og bestemor i denne familien sang verdifulle sanger til kameraet mitt. I denne flyktningeleiren la jeg også igjen

vaffelpenger jeg hvert år samler inn fra kaffetørste foreldre på Tramp og Klapp.

Ja - for jeg brenner ekstra for barn som lider og som er utsatt for urettferdighet. God natt-sanger som synges for barn som er redde for at stjernene på himmelen kan være bomber, har fått en spesiell plass i hjertet mitt. Jeg tror på at vi alle kan bidra med å skape en bedre verden gjennom våre ulike kompetansefelt og kanskje gjennom for eksempel litt vaffelsteiking ved siden av. Hvis alle bidrar litt, utgjør det til sammen faktisk veldig mye :-)

Å reise med tankene

I Arizona besøkte jeg blant annet en dame som het Healing Wolf – ja for hun hadde funnet sin livsoppgave gjennom å ta seg av ulver som var blitt mishandlet av mennesker. Hun lærte meg en sang om å reise. Og når indianere snakker om å reise handler det ofte om å reise med tankene, eller med den ikke-fysiske delen av oss, slik jeg blant annet skriver om i fortellingen «Da Leo møtte Åkken Bom på månen». Åkken Bom og Leo blir sittende på månen sammen og betrakte jorden på avstand og lytte til jordens godnatt-sanger. De finner ut at det som virker ukjent og kanskje

litt rart til å begynne med, kan bli riktig så vakkert etter hvert og at ingen musikk eller kultur er mer riktig enn en annen.

Dette er også en rød tråd gjennom alle mine prosjekter. Likevel kan ikke musikk sies å være et universelt språk. Vår tonale logikk er jo som kjent en helt annen enn for eksempel i den indiske raga eller i arabisk maqam. Eller for å si det på en annen måte; en mollters oppfattes ikke nødvendigvis som trist i alle musikalske språk selv om mange av oss har denne referansen i forhold til en mollters. Men musikk er et universelt fenomen, og det er spennende

*Interkulturell sang- og musikklek med ball
Foto: Tania Winther*

å sy sammen materiale fra forskjellige himmelstrøk til en interkulturell sang- og musikklek-stund. Gjennom dette er mitt mål å bidra til økt forståelse og toleranse på tvers av kulturelle grenser.

Barna er framtida og skal jorda bli en fredelig og harmonisk lekeplass for både barn og voksne, er det viktig å fokusere på ressursene som ligger i det multikulturelle samfunn. Klarer vi dette er vi et godt skritt på vei mot en bedre verden.

Ønsker mer ressurser

At vi fortsatt må argumentere og kjempe for viktigheten av musikkfaget er ganske utrolig. Selv om resultatet av musikk- og kulturarbeideres arbeid er underholdning og kos for brukeren, ligger det naturligvis en profesjon bak, et langt studium og ikke minst studielån... På tross av at gjennomsnittsborgeren bruker ca. 2-3 timer pr. dag på musikk og kultur, skal det strammes inn på ressursbruk og bevilgninger.

Det heter nå at sykepleiere skal synge for pasientene i stedet for å bruke penger på profesjonelle utøvere, og kulturskolebudsjettet skal skjæres ned med 17 millioner! Ved siden av Tramp og Klapp jobber jeg også som pianolærer i kulturskolen. Hvordan er det forsvarlig med nedskjæringer når kulturskolen fra før ikke en gang har økonomi til å stemme pianoene som er selve arbeidsredskapen vår?

Jeg ønsker heller mer ressurser til musikk og kultur. Og mer musikk og kultur inn i både skole- og barnehagehverdag, for med den greske filosofen Platon vil jeg si: «Jeg ville lære barna musikk, fysikk og filosofi, men først og fremst musikk, for i musikkens mønstre finner man nøkkelen til all læring.»

*Astrid gjør opptak av sanger på Sivøyene i Peru
Foto: Mariann Salvoesen*

Astrid Tveter har forfattet flere bøker og notehefter. To av dem finner du omtalt bak i bladet. Du finner mer informasjon om Tramp og Klapp og Astrids bøker og prosjekter på www.trampogklapp.no

Foto: Tania Winther